

den Udtalelse fra det ærede Medlem, at nu vilde man ikke kunne vende tilbage til Politikken af 1885—90. Det ærede Medlem kan nu tillægge denne Rendsgerning, denne Virkning andre Aarsager; jeg tror, at i den almindelige offentlige Mening vil den Betragtning staa fast, at den Omstændighed, at vi, som alle erkende, ere naaede til, at nu kan der ikke vendes tilbage til det egentlige provisoriske Regimente, er et Udslag af det jævne Arbejde, vi have søgt at gennemføre med det Formaal jævnt hen at oparbejde Folketingets Indflydelse. Jeg tror ikke, at der herefter kan føres og ledes en Politikk her i Landet, som ser bort fra dette Folketing, med mindre da Folketinget selv skulde bære sig saaledes ad, at der paa en eller anden Maade kunde gives et Paaskud derfor. Men er dette saaledes, saa vil jeg lade det ærede Medlem og alle andre tale om Forhandlingspolitikkens Fiasko — den har dog naaet det, som den i Virkeligheden betragtede som sit Hovedformaal, og det er at forberede Grunden saaledes, at Provisoriet ikke lænere kan spire i den Grund. Naar saa Spørgsmaalet bliver om Tidspunktet og Maaden, hvorpaa Kronen skal sættes paa dette Bærk, saa er det for mig selvsølgelig af overordentlig Interesse, at denne Kroning paa Bærket maa kunne naas saa snart som muligt; men det er ikke i den Grad afgørende, at jeg ikke fuldt ud skulde vide, at er Bærket gjort, kommer Kronen af sig selv lidt før eller senere, og dette Bærk er gjort, og jeg takker det ærede Medlem fra Storeheddinge for hans Erkendelse deraf. Han syntes for 2 Aar siden ikke at være saa tilbøjelig til at erkende det. For øvrigt skal jeg udtale, at jeg er ganske enig med det ærede Medlem i den Maade, hvorpaa han saa hen til Agrarforeningen som den Løstestang, den Kraft, der endelig skulde kunne føre os ud af Uføret. Jeg vil fuldstændig erkende Rigtigheden af hans Betragtninger i den Henseende, og jeg udtaler særlig min Glæde over, at ogsaa den Betragtning kom frem netop fra det ærede Medlem. Maa jeg derom sige, at Agrarforeningen uafhængigt har en særdeles lykkelig Haand til at kunne samle og bringe til en Samvirken højst modsatte Elementer i vort Foll. Og denne lykkelige Haand har gjort, at alle, hvad enten de se paa Agrarforeningen med Antipati eller Sympati, have set hen til den Rendsgerning, at der i vort Land har kunnet vokse en Bevægelse op, der har kunnet samle alle de politiske Partier under sig, med en ganske særlig Interesse og, jeg kan gerne sige, Spænding. Og lad mig føje til, at man endogaa har været ængstelig; thi et

eneste Fejlgreb i de Strengte, hvorpaa den overmaade fint sammenfattede Folkestemning gør sig gældende, kan ofte være Stæbnevjangert. Jeg er sikker paa, at alle de, der i Virkeligheden ønske og ere varmt interesserede i, at det maa lykkes os at komme ud af dette Uføre — ikke det, der skriver sig fra det Aarstal, det ærede Medlem sigtede til — og komme ud af den Tilstand, hvori vi nu befinde os, se med stor Interesse og med den største Spænding paa, hvorledes denne mærkelige, store, og jeg kan gerne sige vældige Bevægelse her i vort Land yderligere skal arbejde sig frem. Lad mig derfor slutte med den Udtalelse, at det skulde være mig særdeles kært, om denne Bevægelse blev den Fosva, der kom til endelig at føre os ind i det forjættede Land.

Brandes: Det Lovforslag, som nu paa tredje Dag debatteres her i Salen, gaar jo ud paa at skaffe Statskassen en Indtægt af 8 Mill. Kr. Deraf ere de 3 Mill. Kr. Skatter, som i Forvejen opkræves, og tilbage bliver altsaa 5 Mill., som den nuværende Regering ønsker at saa med Folketingets Samtykke. Jeg tror, at dette er kortelig udført det, Lovforslaget gaar ud paa, og man kan da, naar man kun vil se hen paa dette Resultat, godt se bort fra Lovforslagets øvrige Indhold. Den høje Regering forlanger af Folketinget, at det skal gaa med til en Stat paa 5 Mill. Kr. Mit første Indtryk over for dette Forlangende fra Regeringens Side var det, at Regeringen maatte antage, at Folketinget var meget langt nede, naar den kunde stille saadanne Fordringer til det. Jeg skal ganske sikkert ikke komme med store Ord om den nuværende Regerings Stilling, men det er ganske sikkert, at naar man staar over for en Regering, som har brugt Landets Midler, saaledes som den nuværende, maa denne Regering se med en vis Ringagt paa Folkerepræsentationen for at komme til den og yderligere forlange af den, at den under saadanne Forhold skal komme Regeringen til Hjælp med en ny Stat paa et saa stort Beløb, som dette, og i den Henseende er det ganske ligegyldigt, hvad Skatten skal anvendes til; om den f. Eks., som det foreslaas i dette Forslag, skal gaa til Kommunerne eller ikke. Det afgørende er det, at der overhovedet forlanges en ny og saa stor Stat, og at Regeringen altsaa dog gør sig et Haab om at saa et saadant Forslag vedtaget; i modsat Tilfælde vilde man vel næppe have foreslået det.

Det er sikkert, at der i og for sig er noget nyt i, at man fra Regeringens Side foreslaar en Stat, der opkræves af Staten